

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 85397
3508 AJ UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 25 februari 2021
Betreft Besluit macrodoelmatigheid Associate degree opleiding Sociaal
Financiële Dienstverlening

Onze referentie
26974837

Uw brief van
13 januari 2021

Uw referentie
TK-sf/2021-0113

Bijlagen
1

Geacht college,

Met uw brief van 13 januari 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 14 januari 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening als bekostigde opleiding te verzorgen in Amersfoort.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 8 februari 2021, kenmerk 2021/004, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening als bekostigde opleiding te verzorgen in Amersfoort.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo

Ingevolge de Algemene wet bestuursrecht attendeer ik u erop dat u binnen zes weken nadat dit besluit aan u bekend is gemaakt daartegen desgewenst bezwaar kunt maken bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. U kunt dit doen door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij de minister van OCW, ter attentie van de adviseur bezwaar en beroep OCW, p/a Ministerie van BZK, ECOP, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Ik verzoek u in geval u bezwaar maakt een afschrift van dit besluit mee te zenden

spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
26974837

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs, DUO-Groningen en de Vereniging Hogescholen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de directeur HO&S
De heer drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hogeschool Utrecht deeltijd en voltijd hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening Amersfoort	2021/004	08/02/2021

Geachte heer Hofman,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag voor de nieuwe opleiding van de Hogeschool Utrecht ten behoeve van de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening te Amersfoort.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies Nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hogeschool Utrecht deeltijd en voltijd hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening Amersfoort	2021/004	08/02/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 14/01/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Utrecht om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening als bekostigde opleiding te verzorgen te Amersfoort (brief van 13/01/2021 met kenmerk TK-sf/2021-0113). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening als bekostigde opleiding te Amersfoort te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening in Amersfoort aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Gedrag en Maatschappij. De opleiding omvat 120 EC en wordt in deeltijdvorm en voltijdvorm aangeboden.

De opleiding richt zich op het beroepsgericht onderwijzen van onderwerpen zoals wet- en regelgeving, financiën en preventie en methodisch werken, die van belang zijn voor de professional

werkzaam in de sociaal financiële dienstverlening. De opleiding zal bestaan uit een combinatie van praktijkprojecten en theorie.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4, havo of vwo diploma. Wie geen toereikende vooropleiding heeft gevolgd en bij aanvang van de opleiding ouder is dan 21 jaar kan deelnemen aan de toelatingstoets 21+.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens de aanvrager functies bekleden waarbij de kennis van financiële regelingen, procedures en voorzieningen omtrent schulden centraal staat. Voorbeelden die door de aanvrager worden genoemd zijn de functies schuldhulpverlener, sociaal-juridisch dienstverlener, wijkteammedewerker, budgetcoach, budgetconsulent en beschermingsbewindvoerder.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor de verwante opleidingstype en beroepsgroep zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, de 'UWV Arbeidsmarktprognose 2019-2020' (2019) en de 'spanningsindicator beroepsgroepen' van het UWV en het regionaal arbeidsmarktonderzoek 'Marktpotentieel Ad Sociaal Financiële Dienstverlening Hogeschool Utrecht' uitgevoerd door Lexnova in opdracht van de aanvrager.

De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte wordt door de aanvrager onderbouwd op basis van de 'Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang: factsheet arbeidsmarkt' (2020) van het UWV, de rapporten 'Kerncijfers 2019-II Sociaal Werk' (2019) en de infographic 'Arbeidsmarktontwikkelingen Sociaal Werk' (2020) van het AZW, het 'Jaarverslag 2019' (jaarverslag.nvvk.eu/2019) en de nieuwsberichten 'NVVK voorziet 30 % toename hulpvraag voor 2020 en verder' (2 juni 2020) en 'We willen onze leden stimuleren om te innoveren en te verbeteren' (12 november 2020) van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), het nieuwsbericht 'Schuldhulpverleners waarschuwen voor sterke toename problematische schulden bij ZZP-ers' (6 januari 2021) van het Deurwaarderscollectief Nederland, het artikel 'Schouders Eronder werkt aan kwaliteit: Goed beschreven beroepscompetenties maken duidelijk waar het vak van sociaal-financiële dienstverlening voor staat' (2020) van Van der Stoep en het 'Advies Nieuwe Opleiding Ad Sociaal Financiële Dienstverlening Hogeschool Windesheim' (2019) van de CDHO.

De aanvrager beschouwt één opleidingstype dat is opgenomen in het AIS van het ROA als verwant aan de voorgenomen opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening, zijnde het cluster bachelor maatschappelijk werk. De commissie deelt deze mening met de aanvrager omdat de bestaande Associate degree opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening en de aanverwante Associate degree opleidingen Sociaal Werk en Social Work in dit cluster zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor maatschappelijk werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		6800	8	1.3	hoog
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2024		14600	18	2.8	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2024		21400	26	3.9	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		18600	23	3.5	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.99				groot
> > Bachelor - maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.99				goed

Bron: ROA AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden.

De commissie acht de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders relevant omdat de afgestudeerden van de voorgenomen opleiding beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze bevolkingsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		44600	19	2.9	erg hoog
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte vervangingsvraag tot 2024		27000	11	1.8	laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte baanopeningen tot 2024		71500	30	4.5	hoog
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2024	0.841				groot

Bron: ROA AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de 'UWV Arbeidsmarktprognose 2019-2020' (2019, p. 16) van het UWV. Hieruit komt naar voren dat de sector 'zorg en welzijn' de hoogst genoemde groei heeft met een absolute groei van 46.000 banen per jaar tussen 2018 en 2020. De commissie concludeert dat uit dit rapport enkel de algemene banengroei in de sector 'zorg en welzijn' blijkt en dat er geen specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding uit deze gegevens kan worden afgeleid.

Daarnaast beroept de aanvrager zich op de 'spanningsindicator beroepsgroepen' van het UWV. De aanvrager verwijst naar de spanningswaarde voor de voornoemde beroepsgroep 'sociaal werkers,

groeps- en woonbegeleiders'. Hieruit blijkt dat op landelijke schaal de schaarste aan medewerkers binnen deze beroepsgroep als 'gemiddeld' wordt omschreven in alle kwartelen van 2020, maar dat de schaarste in de arbeidsmarktregio's Amersfoort, Midden-Utrecht en Gooi- en Vechtstreek overwegend als 'krap' wordt omschreven in dezelfde periode. In het tweede kwartaal van 2020 wordt de schaarste in de regio Amersfoort als 'gemiddeld' omschreven, maar dit wordt door de aanvrager gewijd aan de coronacrisis. De commissie concludeert dat deze bron een licht positief beeld geeft van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleidingen.

De aanvrager beroept zich vervolgens op het regionale arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd door Lexnova in opdracht van de aanvrager. Dit onderzoek is uitgevoerd in juli en augustus 2020 door middel van een online enquête waaraan 100 werkgevers hebben deelgenomen. De vragenlijst en open antwoorden zijn in een aparte bijlage aan het dossier toegevoegd. De respondenten zijn allemaal werkzaam in de regio Amersfoort. De werkgevers werken in zeer uiteenlopende sectoren, maar de meeste van de respondenten zijn werkzaam in de (specialistische) zakelijke dienstverlening (16%), gezondheidszorg (16%), informatie en communicatie (14%) en bij financiële instellingen (14%). 85% van de respondenten geeft aan een rol te spelen bij het aannemen van nieuw personeel en 88% van de respondenten geeft aan (mede)verantwoordelijk te zijn voor de scholing van het huidige personeel.

Van de respondenten geeft 92% aan de voorgenomen opleiding (zeer) aansprekend te vinden en 55% is het (geheel) eens met de stelling dat er in het werkveld een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De respondenten is tevens gevraagd of zij denken in de komende jaren afgestudeerden van de voorgenomen opleiding zouden willen aannemen. In verband met de coronacrisis wordt in het onderzoek onderscheid gemaakt tussen twee door het CPB opgestelde scenario's met betrekking tot het herstel van de economie. In het eerste scenario duren de contactmaatregelen nog drie maanden en herstelt de economie zich in het begin van 2021. In het tweede scenario duren de contactmaatregelen nog twaalf maanden en kent 2021 een recessie. In het eerste scenario geven 23 respondenten aan zeker een behoefte te hebben aan afgestudeerden van in totaal minimaal 192 en maximaal 562 werknemers in de komende drie jaar. Het onderzoek stelt dat dit een vraag van minimaal 65 en maximaal 187 werknemers met de voorgenomen opleiding per jaar aanduidt. In het tweede scenario geven 14 respondenten aan zeker een behoefte te hebben aan afgestudeerden van in totaal minimaal 43 en maximaal 125 werknemers in de komende drie jaar. De aanvrager stelt dat dit een vraag van minimaal 14 en maximaal 41 werknemers met de voorgenomen opleiding per jaar aanduidt.

20 respondenten geven aan dat zij zeker behoefte hebben aan opscholing of bijscholing van hun medewerkers door middel van de voorgenomen opleiding. In totaal gaat het om minimaal 129 en maximaal 281 werknemers die per jaar de voorgenomen opleiding zouden kunnen volgen. 34 van de respondenten geeft aan misschien behoefte te hebben aan opscholing of bijscholing van hun medewerkers en 24 van de respondenten geeft aan hier zeker geen behoefte aan te hebben.

De commissie kan niet afleiden hoe veel van de respondenten voor dezelfde bedrijven werken, waardoor het voor de commissie niet te bepalen is hoe veel van de geschatte behoefte overlapt. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat het regionale arbeidsmarktonderzoek enige kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aantoont.

De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte wordt door de aanvrager op basis van verschillende bronnen onderbouwd. Allereerst beschrijft de aanvrager aan de hand van 'Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang: factsheet arbeidsmarkt' (2020) van het UWV, de rapporten 'Kerncijfers 2019-II Sociaal Werk' (2019) en de infographic 'Arbeidsmarktontwikkelingen Sociaal Werk' (2020) van het AZW. Hieruit blijkt dat werken in wijkteams extra inzet vergt waarbij andere competenties nodig zijn. De competenties die sociaal werkers hierbij nodig hebben, zoals het hulp en ondersteuning bieden, zijn ook relevant voor schuldhulpverleners. De verantwoordelijke organisaties geven aan dat veel van deze functies worden vervuld door medewerkers op mbo-niveau, maar signaleren dat

deze medewerkers extra kennis nodig hebben. Uit de rapportages van het AZW blijkt dat in het sociale domein 34% tot 54% van de vacatures moeilijk vervulbaar is en dat werkgevers het moeilijk vinden om voldoende hbo-geschoolde medewerkers te vinden. De commissie is van mening dat deze bronnen een positieve indicatie geven van de behoefte aan geschoolden op hbo-niveau binnen het sociale domein. De voorgenomen opleiding kan mede in deze behoefte voorzien.

De aanvrager beroept zich daarnaast op het 'Jaarverslag 2019' (jaarverslag.nvvk.eu/2019) van de NVVK, waarin naar voren komt dat het aantal aanmeldingen voor verzoeken tot informatie, advies, of een hulpvraag gericht aan een NVVK-lid in 2019 met 3,4% is gestegen. Het aantal trajecten voor budgetcoaching steeg in 2019 naar 25.000, ten opzichte van 15.000 in 2018. Uit het nieuwsbericht 'NVVK voorziet 30 % toename hulpvraag voor 2020 en verder' (2 juni 2020) blijkt dat de NVVK verdere groei van de hulpvraag verwacht van minimaal 30% in 2020. De aanvrager stelt aan de hand van het nieuwsbericht 'Schuldhelpverleners waarschuwen voor sterke toename problematische schulden bij ZZZP-ers' (6 januari 2021) van het Deurwaarderscollectief Nederland dat schuldhelpverleners waarschuwen voor een toename van problematische schulden bij ZZZP'ers. De commissie is van mening dat hieruit blijkt dat er een groeiende behoefte bestaat aan werknemers met kennis van financiële dienstverlening. De voorgenomen opleiding kan een bijdrage leveren aan het voldoen van deze behoefte.

Vervolgens beschrijft de aanvrager aan de hand van het artikel 'Schouders Eronder werkt aan kwaliteit: Goed beschreven beroepscom-petenties maken duidelijk waar het vak van sociaal-financiële dienstverlening voor staat' (2020) van Van der Stoep dat een kwalitatief goede schuldhelpverlening belangrijk is. Edwin Luttik, die in dit artikel is geïnterviewd, heeft volgens de aanvrager contact opgenomen met de aanvrager om het geschetste competentieprofiel van de voorgenomen opleiding te valideren zodat afgestudeerden aan deze kwaliteitseisen kunnen voldoen. Aan de hand van het nieuwsbericht 'We willen onze leden stimuleren om te innoveren en te verbeteren' (12 november 2020) van de NVVK stelt de aanvrager dat er sinds januari 2021 een beroepsregister is geopend waar specifieke aandacht aan de kwaliteit van de schuldhelpverlening wordt gegeven. Het is voor de commissie duidelijk hoe afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een rol kan spelen in het onderhouden van de kwaliteit van de schuldhelpverlening.

Ten slotte verwijst de aanvrager naar het 'Advies Nieuwe Opleiding Ad Sociaal Financiële Dienstverlening Hogeschool Windesheim' (2019) van de CDHO, waarin een bron wordt aangehaald waarin de voorzitter van de NVVK stelt dat er mbo-functies verdwijnen uit de schuldhelpverlening als gevolg van de automatisering en digitalisering. De aanvrager stelt dat instellingen hun mbo-professionals daarom willen opscholen naar het niveau van de voorgenomen opleiding. De commissie constateerde in dit advies dat opscholing van medewerkers door middel van de voorgenomen opleiding wenselijk is om hen duurzaam inzetbaar te houden op de arbeidsmarkt.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening, die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager beargumenteert de maatschappelijke behoefte aan de hand van de volgende bronnen: het 'Regeerakkoord 2017-2021: Vertrouwen in de Toekomst' (2017), het concept 'Beroepscompetenties in sociaal-financiële dienstverlening' (2020) van Schouders Eronder, het rapport 'Armoede in kaart 2019' (2019) van het Sociaal en Cultureel Planbureau, de rapporten 'Geldzaken in de praktijk 2018-2019' (2019) en 'Financiële problemen 2018' (2019) van het Nibud, het onderzoek 'Schuldenproblematiek in beeld: Huishoudens met geregistreerde problematische schulden 2015-2018' (2020) van het CBS, het onderzoek 'COVID-19 en schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020) van SchuldenlabNL en Deloitte, het artikel 'Na de coronacrisis wacht veel zelfstandigen de schuldhelpverlening' (16 mei 2020) in Trouw, het verkenningsrapport 'Eigen schuld? Een

gedragwetenschappelijk perspectief op problematische schulden' (2016) van de WRR, het artikel 'Hoe onvrede over het schuldhulpstelsel ontstond. Justitiële verkenningen. De aanpak van schuldenproblematiek' (2020) van dr. N. Jungmann, het rapport 'Aansluiting gezocht! Verkenning aansluiting minnelijke schuldhulpverlening en wettelijke schuldsanering' (2019) van Berenschot, de rapporten 'Een open deur? Een onderzoek naar de toegang tot de gemeentelijke schuldhulpverlening' (2018) en 'Burgerperspectief op schuldhulpverlening: een onderzoek naar de ervaringen van burgers met gemeentelijke schuldhulpverlening' (2016) van de Nationale Ombudsman, het rapport 'Eenvoud loont. Oplossingen om schulden te voorkomen' (2017) van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS), het rapport 'Aanpak problematische schulden' (2016) van de Algemene Rekenkamer, het rapport 'Het verhaal achter de cijfers. De doorstroming van de minnelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldhulpverlening' (2014) van de NVVK, de brief 'AO Armoede-en schuldenbeleid' (4 juni 2020) van de Landelijke Cliëntenraad, NVVK, Sociaal Werk Nederland, Divosa en VNG aan de commissie SZW van de Tweede Kamer, het rapport 'Ad-opleidingen: omvang en rendement' (2019) van het ROA, de Strategische Agenda Hoger Onderwijs 'Houdbaar voor de toekomst' (2019) van het ministerie van OCW, de Strategische Agenda 'Professionals voor morgen' (2019) van de Vereniging Hogescholen en het rapport 'Klaar voor de groei?' (2015) van de SEO Economisch Onderzoek.

De aanvrager stelt ten eerste dat er al in het 'Regeerakkoord 2017-2021: Vertrouwen in de Toekomst' (2017, p. 27) is vastgesteld dat de schuldenproblematiek teruggedrongen dient te worden door onder andere een vernieuwde schuldenaanpak en een verbeterd schuldhulpverleningstraject te ontwikkelen. Hiervoor subsidieert het Ministerie van SZW het project 'Schouder Eronder'. Dit project heeft het concept 'Beroepscompetenties in sociaal-financiële dienstverlening' (2020) opgesteld om de professionalisering verder te helpen. De aanvrager stelt tevens aan de hand van dit concept (p. 11) dat het kabinet in 2020 de ambitie heeft geformuleerd dat het aantal kinderen dat in armoede leeft afneemt van 9,2% in 2015 naar 4,6% in 2030. De commissie concludeert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening een rol kan spelen in het behalen van deze ambitie.

Vervolgens beroept de aanvrager zich op het rapport 'Armoede in kaart 2019' (2019, p. 16) van het Sociaal en Cultureel Planbureau om aan te geven dat er in 2017 ongeveer 618.000 mensen arm waren. De aanvrager stelt dat recessies dit aantal hebben doen stijgen en dat de coronacrisis daarom ook voor een soortgelijke stijging zal gaan zorgen. De aanvrager draagt vervolgens verschillende bronnen aan om aan te geven dat er structureel een grote groep burgers bestaat die schuldhulpverlening nodig heeft, zijnde de rapporten 'Geldzaken in de praktijk 2018-2019' (2019, p. 3) en 'Financiële problemen 2018' (2019, p. 4) van het Nibud, het onderzoek 'Schuldenproblematiek in beeld: Huishoudens met geregistreerde problematische schulden 2015-2018' (2020, p. 7-10) van het CBS, het onderzoek 'COVID-19 en schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020, p. 15; 21) van SchuldenlabNL en Deloitte en het artikel 'Na de coronacrisis wacht veel zelfstandigen de schuldhulpverlening' (16 mei 2020) in Trouw. Hieruit blijkt onder meer dat in 2018 38% van de huishoudens moeite had met rondkomen en dat in hetzelfde jaar 8,3% van de huishoudens te maken had met geregistreerde problematische schulden. Verder blijkt dat het aantal huishoudens met schuld in 2021 tot 2,6 miljoen zal stijgen als gevolg van de coronacrisis. De commissie is van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een bijdrage kan leveren aan het oplossen van deze problemen.

De aanvrager haalt ook het verkenningsrapport 'Eigen schuld? Een gedragswetenschappelijk perspectief op problematische schulden' (2016, p. 13, 19, 36) van de WRR aan, waarin wordt vermeld dat het aantal huishoudens met problematische schulden ten tijde van publicatie ruim boven een half miljoen lag. Dit aantal is sinds de financiële crisis van 2008 stelselmatig toegenomen. Het verkenningsrapport laat verder ook zien dat de schuldhulpverlening door gemeentes niet door alle hulpbehoevenden wordt gebruikt en dat er malafide particuliere bureaus zijn die juist meer problemen brengen. De aanvrager verwijst vervolgens naar de volgende

bronnen om te onderbouwen dat de kwaliteit van de schuldhulpverlening al langere tijd niet op orde is: het artikel 'Hoe onvrede over het schuldhulpstelsel ontstond. Justitiële verkenningen. De aanpak van schuldenproblematiek' (2020) van dr. N. Jungmann, het rapport 'Aansluiting gezocht! Verkenning aansluiting minnelijke schuldhulpverlening en wettelijke schuldsanering' (2019) van Berenschot, de rapporten 'Een open deur? Een onderzoek naar de toegang tot de gemeentelijke schuldhulpverlening' (2018) en 'Burgerperspectief op schuldhulpverlening: een onderzoek naar de ervaringen van burgers met gemeentelijke schuldhulpverlening' (2016) van de Nationale Ombudsman, het rapport 'Eenvoud loont. Oplossingen om schulden te voorkomen' (2017) van de RVS, het rapport 'Aanpak problematische schulden' (2016) van de Algemene Rekenkamer en het rapport 'Het verhaal achter de cijfers: De doorstroming van de minnelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldhulpverlening' (2014) van de NVVK. De aanvrager geeft aan dat de competenties die studenten verwerven in de voorgenomen opleiding kunnen bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van de schuldhulpverlening. De commissie acht dit op grond van de beschreven inhoud van de voorgenomen opleiding aannemelijk.

De maatschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding wordt vervolgens onderbouwd met de brief 'AO Armoede-en schuldenbeleid' (4 juni 2020) van de Landelijke Cliëntenraad, NVVK, Sociaal Werk Nederland, Divosa en VNG aan de commissie SZW van de Tweede Kamer. Hierin pleiten de organisaties voor extra inzet op het verhogen van de kwaliteit van schuldhulpverlening en het beschikbaar maken van voldoende middelen om schuldhulpverlening mogelijk te maken. De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding kan helpen bij het uitbreiden van de werkcapaciteit binnen de schuldhulpverlening door meer professionals in dit veld op te leiden.

Ten slotte bespreekt de aanvrager de maatschappelijke behoefte aan Ad-opleidingen. De aanvrager stelt dat zij als lid van het landelijk platform Associate degrees een convenant heeft getekend dat een betere landelijke positionering van de Associate degrees nastreeft. Het belang van Associate degrees wordt nader beschreven op basis van het rapport 'Klaar voor de groei?' (2015, p. 80), waarin wordt gesteld dat functies op mbo-niveau complexer worden, mbo-diploma's minder waard worden en de behoefte aan hoger opgeleiden groter wordt. Dit vormt volgens de auteurs een belangrijke bevorderende factor voor de Associate degrees. De aanvrager onderbouwt vervolgens met het rapport 'Ad-opleidingen: omvang en rendement' (2019, p. 41) dat Associate degrees erg populair zijn bij mbo 4-gediplomeerden. Verder geeft de aanvrager aan dat in de Strategische Agenda Hoger Onderwijs 'Houdbaar voor de toekomst' (2019,) wordt aangegeven dat de meerwaarde van de Associate degree is bevestigd en dat Associate degrees de doorstroom van mbo naar hbo versterken. De Vereniging Hogescholen stelt in de Strategische Agenda 'Professionals voor morgen' (2019) dat de ontwikkeling van Associate degrees moet worden doorgezet om deze doorstroom verder te blijven verbeteren.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 14/01/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening in Amersfoort aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De aanvrager acht de bestaande Associate degree opleidingen Sociaal Financiële Dienstverlening (Hogeschool Rotterdam, Inholland en Hogeschool Windesheim) verwant aan de voorgenomen opleiding. De commissie deelt deze visie en acht deze opleidingen sterk verwant. Daarnaast acht

de commissie de inmiddels beëindigde opleiding Financiële Dienstverlening (Avans Hogeschool) sterk verwant. De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. De instroomcijfers van de Associate degree opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening aan de Hogeschool Windesheim zijn niet bekend en zijn daarom niet in dit advies opgenomen. De instroom van de sterk verwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond 50 deeltijdstudenten per jaar (zie Tabel 3).

De commissie beschouwt daarnaast de Associate degree opleidingen Sociaal Werk (HAN) en Social Work (Avans Hogeschool) aanverwant aan de voorgenomen opleiding. De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding. De instroom van de aanverwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 3).

De commissie merkt op dat er geen sterk verwant of aanverwant onderwijs in voltijd wordt aangeboden.

Tabel 3. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant deeltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20
Ad Sociaal Financiële Dienstverlening (80090)	Hogeschool Rotterdam (22OJ)			8	19	16
	Inholland (27PZ)	24	51	48	24	29
Ad Financiële Dienstverlening (80038)	Avans Hogeschool (07GR)	8	21	2		
Ad Sociaal Werk (80140)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)				63	115
Ad Social Work (80145)	Avans Hogeschool (07GR)				43	157
Totaal Verwant		32	72	58	43	45
Totaal Aanverwant		0	0	0	106	272
Totaal		32	72	58	149	317

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de nationale doorstroomcijfers van studenten van het mbo naar Associate degrees en een instroomonderzoek uitgevoerd door Lexnova. Aanvrager verwacht dat er 30 voltijdstudenten en 35 deeltijdstudenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Amersfoort heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de gelijknamige Associate degree opleidingen Sociaal Financiële Dienstverlening.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening in het Croho onderdeel Gedrag en Maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van de gelijknamige Associate degree opleidingen Sociaal Financiële Dienstverlening.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P.M.M. Rullmann', written in a cursive style.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.